

Anarkistinen politiikka & suora toiminta

Rob Sparrow

Sisältö

Kaksi vaaraa anarkistisessa poliittisessa käytännössä	4
Anarkismi ja Valtio	5
Anarkismi, päämäärät ja keinot	7
Suora toiminta	8
Kaksi tärkeää erottelua	10
Johtopäätöksiä	11
Joitakin seurauksia	13
<i>Anarkistit ja poliisi</i>	13
<i>Anarkistit ja media</i>	14
Lopuksi	16

Tämä puhe käsittelee suoraa toimintaa, ☐ anarkistisen aktivistitoiminnan varsinaista menetelmää. Yritän siinä käsitellä muutamia teoreettisia kysymyksiä, joista meillä tavallisesti ei ole mahdollisuutta keskustella poliittisten kampanjoiden aikana. Käsiteltäviä asioita ovat muiden muassa anarkistien rooli muissa poliittisissa liikkeissä, ero suoran toiminnan ja symbolisen toiminnan välillä, suoran toiminnan erilaiset traditionaaliset tyypit ja anarkistien asennoituminen poliisia ja mediaa kohtaan.

Suora toiminta on anarkistien erityinen kontribuutio poliittisten menetelmien alueella. Siinä missä reformistit kannattavat vaaleja, liberaalit lobbaavat ja kirjoittelevat kirjeitä, byrokraatit uskovat ”asianmukaisten kanavien” kautta tehdyn työn voimaan ja sosialistit omiin etujoukko- puolueisiinsa, me anarkistit suosimme suoraa toimintaa. Muutkin poliittiset suuntaukset kuin anarkismi voivat käyttää suoraa toimintaa menetelmänään, mutta sen historialliset alkuperät ovat anarkistiset ja anarkistit ovat myös olleet sen tarmokkaimpia kannattajia. Koska suora toiminta on poliittinen menetelmä, niin ennen kuin voimme kunnolla ymmärtää sitä ja sen asemaa anarkistisissa käytännöissä, meidän täytyy tarkastella anarkistisen poliittisen toiminnan luonnetta.

Ihannetapauksessa anarkistinen poliittinen toiminta pyrkii työskentelemään edistääkseen anarkismia ☐ ja siis luomaan anarkian. Se pyrkii muodostamaan yhteiskunnan ilman kapitalismia, patriarkaattia ja valtiota, jossa ihmiset voisivat hallita itse itseään demokraattisesti ilman ylivaltaa tai hierarkioita. Kuten olen toisaalla pyrkinyt osoittamaan, tämä toiminta on luonteeltaan väistämättä kumouksellista ja sitä voidaan edistää parhaiten kollektiivisesti tälle päämäärälle omistautuneissa organisaatioissa. Silloin, kun anarkisteilla ei ole omia poliittisia organisaatioitaan, tavallisin väylä edistää anarkismia on osallistua muihin poliittisiin liikkeisiin ja pyrkiä anarkisoimaan niitä. Päämääränämme muihin liikkeisiin ja kampanjoihin osallistumisessa tulisi olla sen osoittaminen, että anarkistiset organisoinnin tavat ja menetelmät toimivat ja ovat siis tehokkaita. Parasta mainosta anarkismille on aktivistiemme aikaansaannosten älykkyys ja menetelmiemme toimivuus. Anarkistien pitäisi pyrkiä tarjoamaan eläviä esimerkkejä käytännössä toteutuvasta anarkiasta. Kuten tulemme näkemään, suora toiminta on yksi parhaita mahdollisia tapoja tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Kaksi vaaraa anarkistisessa poliittisessa käytännössä

Ennen kuin jatkan haluan painottaa kahta ongelmaa, jotka voivat kohdata anarkistista poliittista toimintaa ja joista molemmat ovat peräisin taipumuksestamme olla utooppisia poliittisissa vaatimuksissamme. Anarkistit ovat usein utopistisia hylätessään aivan kaiken valtiota kohtaan suuntautuvan poliittisen toiminnan ja epäonnistuessaan realistisen yhteyden rakentamisessa päämääriensä ja keinojensa välille. Tämän tyyppinen utopismi ei ole mikään hyve, vaan myötävaikuttaa siihen, ettei anarkismilla ole kummoista poliittista merkitystä australialaisten enemmistölle.

Anarkismi ja Valtio

Kapitalistisessa talousjärjestelmässä ”yksityisyritteliäisyyden” toiminnot rajataan jyrkästi pois julkisen valvonnan ja kontrollin alueelta. Meillä ei ole pienintäkään vaikutusmahdollisuutta niihin tuotanto- ja investointipäätöksiin, jotka kuitenkin määrittävät olemassaolomme perusehtoja ja jotka tehdään yhtiöiden johtokuntien kabineteissa. Ellemme pidä siitä, mitä näemme ympärillämme tapahtuvan, ainoa mahdollisuutemme on usein yrittää muuttaa hallituksen politiikkaa. Näin ollen suurin osa nykypäivän politiikan muodoista suuntautuu kohti valtiota. Ja mikä ilmeisintä, vaalipolitiikka näyttää määrittelevän vain niiden hyvin harvojen ihmisten identiteettiä, jotka oletettavasti kontrolloivat valtiota. Myöskin suurin osa poliittisista protesteista panee toivonsa yrityksiin vedota valtioon tai pakottaa se ryhtymään toimenpiteisiin protestojien osoittamien huolenaiheiden suhteen. Anarkismia sitä vastoin määrittää aivan olennaisesti sen päätös hylätä valtio tapana organisoida sosiaalisten tarpeidemme tyydytystä ja anarkistit ovat perinteisesti olleet äärimmäisen epäluuloisia ☒ ja hyvällä syyllä ☒ sensuuntaisten ehdotuksien suhteen, että voisimme onnistua käyttämään valtiota palvelemaan omia päämääriämme. Tästä kaikesta johtuen anarkisteja on suuresti houkuttanut ajatus ”yhteiskunnallisesta vallankumouksesta” ratkaisuna kaikkiin ongelmiin. Anarkistit ovat perustelleet, että ongelmat, joita ihmiset joutuvat kohtaamaan, ovat seurausta järjettömästä ja tuhoisasta taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta järjestelmästä ☒ ja että vain vallankumous ja sitä seuraava anarkian luominen voivat ne ratkaista. Mutta ihmisillä on ongelmia tässä ja nyt ja he kohtaavat vaikeuksia, joihin täytyy kiinnittää huomiota ja joiden ratkaisijaksi ihmiset eivät voi odottaa vallankumousta. Niinpä hylätessämme yritykset pakottaa valtiota huolehtimaan tarpeistamme tai palvelemaan poliittisia tarkoituksiperiämme meidän täytyy kyetä tarjoamaan realistisia vaihtoehtoisia menetelmiä, joiden avulla saavuttaa tavoitteemme, jos mielimme, että ihmiset kokevat meidät tärkeiksi omassa moninaisissa tämänhetkisissä kamppailuissaan. Tässä voimme toisinaan onnistuakin. Voimme onnistua organisoitumaan ☒ valtioon tukeutumatta ☒ ja kykenemme itse havaitsemaan ja ratkaisemaan ongelmia, joita kohtaamme juuri tässä ja nyt. Kuten jatkossa näemme, tämä juuri on suoran toiminnan olemus.

Usein kuitenkin ei ole mahdollista vallitsevan järjestelmän puitteissa ☒ ja ilman että tukeututtaisiin valtioon ☒ tarjota aitoja ratkaisuja ihmisten ongelmiin. Vaikka emme sitten siitä pidäkään, niin jotkut sosiaaliset tarpeet ovat nykyisissä olosuhteissa pelkästään valtion hoidettavissa. Terveystenhoito, takuulainoitettut asunnot, koulutukselliset pätevyydet tai toimeentulotuki ovat suurimman osan saatavilla vain valtion toiminnan seurauksina. Sukupuolten väliset suhteet näyttävät myös olevan eräs alue, jossa valtio näyttää olevan ainoa pätevä saatavilla oleva yhteiskuntapoliittinen toimija. Kotiväkivallalta suojelavat järjestelyt ja valtion ylläpitämät turvakodit eivät ehkä tarjoa kummoisia ratkaisuja väkivaltaisten tai hyväksikäyttävien partnereiden synnyttämiin ongelmiin, mutta joillekin naisille ne ovat ainoat tahot joiden puoleen kääntyä. Monille naisille ne ovat välttämätön askel matkalla pois hyväksikäytön kierteestä. Koko yhteiskunnan alueelle ulottuvat kasvatuskampanjat, jotka ovat välttämättömiä haastamaan seksistisiä asenteita, voidaan samaten toteuttaa vain valtion tuella. Siihen asti kunnes anarkistit muodos-

tavat huomattavan osan yhteisöstä ja kykenevät näin ollen itse tarjoamaan näitä palveluja ☐ tai vaihtoehtoja ☐ näistä kysymyksistä huolta kantavat aktivistit ovat oikeutettuja pyytämään valtiolta tukea järjestelyidensä toteuttamiseksi.

Tämän lisäksi valtion lainsäädäntö voi edustaa todellista poliittista voittoakin. Tämä voi olla mahdollista sellaisten lakialoitteiden hyväksytyksi tulemisen kohdalla, jotka tunnustavat ja painottavat koko yhteisön poliittisessa tietoisuudessa jo tapahtuneita muutoksia tai näin voi olla myös, jos lainsäädäntö tosiasiallisesti parantaa merkittävästi tavallisten ihmisten elinolosuhteita. Lainsäädäntö, joka takaa minimipalkan, julkisen terveydenhuollon, työpaikkojen terveys- ja turvallisuusstandardit tai kunnollisen toimeentulon työelämästä ulossuljetuille, edustaa enemmistölle aitoa poliittista voittoa hallitsevasta luokasta. Kyseisillä valtion tarjoamilla palveluilla ei ole vain huomattava merkitys niiden ihmisten elämänlaatuun, joilla muutoin olisi vain minimaaliset mahdollisuudet hankkia niitä, vaan ne lisäävät dramaattisesti myös poliittisen toiminnan mahdollisuuksia. Mitä vähemmän ihmisten tarvitsee käyttää aikaansa kamppailuun perustarpeittensa tyydyttämiseksi, sitä enemmän heille jää aikaa kritisoida ja haastaa vallitsevaa yhteiskuntajärjestelmää.

Anarkistien valtiota kohtaan tuntemaa kylmäkiskoisuutta pitäisi siten jossain määrin hillitä sen seikan huomioiminen, että niin kauan kuin valtio jatkaa olemassaoloaan, se on tärkeä luokkataistelun areena. Jos hylkäämme kaikki yritykset painostaa valtiota, saatamme samalla tehdä itsemme merkityksettömiksi yhteiskunnan suurten väestönosien todellisille tarpeille. Pelkät kehotukset nousta vallankumoukseen eivät herätä toivottua vastakaikua sellaisessa ihmisessä, joka tarvitsee todellista muutosta nykyhetkessä. Anarkistien pitää kyetä tarjoamaan toimivia vaihtoehtoisia järjestelyjä ja ratkaisuja ihmisille tässä ja nyt. Toisinaan tämä voi tarkoittaa varsin käytännöllistä asennoitumista valtioon: valtion hyötykäyttöä.

Anarkismi, päämäärät ja keinot

Yksi anarkismin historiallisia vahvuuksia on ollut sen keinojen ja päämäärien välisen yhteyden painottaminen. Anarkistit ovat lujasti pitäytyneet näkemyksessä, jonka mukaan vapaudenhenkisiä seurauksia ja lopputuloksia ei synny autoritaarisia keinoja käyttämällä; yleisemmällä tasolla anarkisteilla on ollut herkkyyttä havaita, miten poliittisten menetelmien tasolla tehdyt kompromissit voivat korruptoida meitä tai turmella päämääriämme. Toisinaan tämä on johtanut kuitenkin aivan liian yksinkertaistavaan keinojemme ja päämääriemme samastamiseen. Anarkistit eivät useinkaan kykene käsittelemään perusteellisesti sitä nimenomaan poliittista kysymystä, kuinka poliittiset menetelmämme suhtautuvat päämääriimme. Yksi esimerkki tällaisesta on pasifistinen väite ”jos kukaan ei suostuisi taistelemaan, sodat loppuisivat”. Tämähän on selvästi totta, itse asiassa tautologinen totuus. Mutta pasifismi ei suinkaan seuraa tästä truismista. Siitä ei seuraa, että paras tapa estää sotia olisi yksilön sitoumus kieltäytyä sotimasta niissä. Yhteys tekojemme ja rauhanomaisen maailman päämääriimme välillä on luonteeltaan poliittinen. Se on poliittinen, koska se ottaa huomioon sen valtasuhteiden ja taloudellisten suhteiden koko verkoston, joka rakenteistaa yhteiskunnallista ja henkilökohtaista päätöksentekoamme. Jotta toimillamme olisi aiottu vaikutus, täytyy muiden ainakin jossain määrin omaksua niitä, ja tapahtuuko tätä vai ei, riippuu joukosta poliittisia ja taloudellisia tekijöitä. Eikä ole lainkaan selvää, että kieltäytymisemme sotimasta aiheuttaisi riittävän määrän muiden kieltäytymisiä ja tekisi näin sodan mahdottomaksi. Itse asiassa tämä vaikuttaa kerrassaan epätodennäköiseltä ja villiltä kuvitelmalta. Paras tapa ehkäistä sotia saattaa olla kohdistaa huomio niihin yhteiskunnallisiin järjestelmiin ja epäoikeudenmukaisuuksiin, jotka aiheuttavat sotia. Tämä voi pitää sisällään jopa taistelemisen.

Yleisemminkin, jotta keinomme olisivat asianmukaisia tavoittelemiimme päämääriin nähden, meidän täytyy kyetä kertomaan realistinen ja yksityiskohtainen kertomus siitä, kuinka toimintamme saa aikaan päämääriämme. Tämän kertomuksen tulee ottaa huomioon elämäämme vaikuttavat taloudelliset ja poliittiset realiteetit. Ei ole useinkaan realistista uskoa, että jokainen ympäristössämme ja lähipiirissämme oleva alkaisi välittömästi seurata esimerkkiämme.

Anarkistisen politiikan parhaat muodot välttävät nämä kaksi vaarallisen utopismin lajia ja tarjoavat ihmisille aitoa toivoa ja ajoittaisia onnistumisia heidän taistelussaan paremman maailman puolesta. Suora toiminta on sellaisen politiikan olennainen osatekijä.

Suora toiminta

Suoran toiminnan erottava piirre on siinä, että suora toiminta pyrkii toteuttamaan tavoitteemme suoraan – oman toimintamme avulla ja omin voimin – sen sijaan, että antaisi näin tapahtua joidenkin toisten toimien välityksellä. Suora toiminta yrittää käyttää valtaa suoraan niiden asioiden ja tilanteiden suhteen, jotka meitä koskevat. Kyse on siis siitä, että ihmiset ottavat vallan takaisin itselleen. Tässä suhteessa se eroaa suurimmasta osasta poliittisen toiminnan muotoja, kuten äänestämisestä, lobbaamisesta tai poliittisen painostuksen harjoittamisesta teollisuustoiminnan tai median kautta. Kaikki nämä aktiviteetit pyrkivät saamaan muita tahoja saavuttamaan päämäärät puolestamme. Sellaiset toimintamuodot toimivat jo etukäteen edellytetyn voimattomuutemme hyväksymisen pohjalta. Ne myöntyvät siihen, ettei meillä itsellämme ole oikeutta eikä valtaa saada aikaan tarvittavaa muutosta. Siksi kyseiset toimintamuodot ovat jo lähtökohtaisesti konservatiivisia. Ne tunnustavat olemassa olevien instituutioiden auktoriteetin ja pyrkivät estämään meitä toimimasta itse status quon muuttamiseksi.

Suora toiminta hylkää vallitsevan yhteiskuntajärjestyksen ja vihjaa, että meillä on sekä oikeus että valta muuttaa maailmaa. Se todistaa tämän toimimalla. Suoran toiminnan esimerkkejä ovat saarrot, lakkovartiot, sabotaasit, valtauksset, puiden naulaukset, miehitykset, laittomat lakot, työn hidastamiset sekä vallankumouksellinen yleislakko. Yhteisön piirissä se käsittää muiden muassa omien organisaatioiden muodostamisen – sellaisten kuten ruokaosuuskunnat – omia yhteiskunnallisia tarpeitamme palvelevan yhteisöradion ja -television, yhteisöä jakavan ja myrkyttävän moottoritietyömaan laajennuksen saarron sekä asumiseen tarvitsemiemme talojen valtauksen ja haltuunoton. Metsissä suora toiminta tekee ruumiistamme, tahdostamme ja näppärydestämme välittäjän villeyden ja niiden välillä, jotka haluaisivat tuhota sen, ja toimii niiden organisaatioiden taloudellisia voittoja vastaan, jotka määräävät luonnon riistosta sekä näitä organisaatioita itseään vastaan. Teollisuudessa ja työpaikoilla suora toiminta pyrkii joko laajentamaan työntekijöiden valtaa tai hyökkää suoraan omistajien voittojen kimppuun. Sabotaasi ja työn hidastus ovat vanhoja, kunnianarvoisia ja suosittuja keinoja kieltää työnantajilta palkkaorjiensa riistämisestä repimät voitot. Lakkoallot ja villit lakot ovat avoimen teollisuustaistelun muotoja, jotka iskevät suoraan työnantajien voittoihin. Kuitenkin silloin, kun teollisuusaktioihin ryhdytään pelkästään taktisista syistä – osana neuvotteluja, joilla pyritään saamaan palkankorotuksia tai voittamaan muita myönnytyksiä työnantajalta – kyse ei ole suorasta toiminnasta.

Kuten jo yllä olevista yhteisöllisen suoran toiminnan esimerkeistä käy ilmi, suora toiminta kattaa enemmän kuin pelkän reagoinnin valtion aiheuttamiin uhkiin tai epäoikeudenmukaisuuksiin. Suora toiminta ei ole vain protestoimisen menetelmä, vaan myös tapa rakentaa tulevaisuutta nykyhetkessä. Mikä tahansa tilanne, jossa ihmiset organisoituvat hallitakseen paremmin omia olosuhteitaan turvautumatta valtioon tai pääomaan, muodostaa suoraa toimintaa. ”Teemme sen itse” on suoran toiminnan tiivistetty olemus eikä merkitystä ole niin sillä, onko tekemisemme tulkevissa epäoikeudenmukaisuuden vastustamiseksi vai yritykseksi luoda parempaa maailmaa tässä ja nyt organisoitumalla ja organisoimalla itse sosiaalisten tarpeidemme tyydytystä. Tällainen suora toiminta, koska se on itselähtöistä ja itseohjautuvaa, eikä pelkkää reagointia pääoman

tai valtion toimiin, tarjoaa sekä paljon suuremmat mahdollisuudet pitkäjänteiselle toiminnalle että myös menestymisen mahdollisuuksia. Me voimme itse määritellä omat päämäärämme ja saavuttaa ne omilla ponnistuksillamme.

Yksi suoran toiminnan tärkeimmistä osa-alueista on siihen liittyvä organisaatio. Tämä organisaatio mahdollistaa sen, että suora toiminta voi olla menestyksestä. Organisoitumalla, jotta voisimme itse saavuttaa päämäärämme, opimme arvokkaita taitoja ja tulemme havaitsemaan, että hierarkiaton organisaatio on mahdollinen ja toimiva. Missä suora toiminta onnistuu, se osoittaa todeksi sen, että ihmiset voivat hallita omaa elämäänsä – siis itse asiassa osoittaa, että anarkia on mahdollista. Näemme tästä, että suora toiminta ja anarkistinen organisaatio ovat itse asiassa saman kolikon kaksi eri puolta. Kun saavutamme menestystä toisella puoliskolla, osoitamme samalla toisenkin puoliskon todelliseksi.

Kaksi tärkeää erottelua

Suora toiminta pitää erottaa symbolisista toimista. Suoraa toimintaa kuvaa osuvammin ryntääminen portista läpi kuin portinkaiteeseen kiinnitetty protestibanderolli. Suoran toiminnan päämääränä on aidosti hallita ja kontrolloida omaa elämää, eikä suinkaan kuvailla ulospäin sen näennäisen hallinnan harhakuvia. Tämä erottaa sen monistakin toiminnan muodoista, esimerkiksi Greenpeacen käyttämistä aktioista laskea banderolleja talojen katolta. Nämä kyllä näyttävät militanteilta aktioilta, mutta omasta mielestäni ne eivät sitä ole. Nämä aktiot eivät hyökkää suoraan esiinnostamiensa epäoikeudenmukaisuuksien kimppuun, vaan pyrkivät sen sijaan vaikuttamaan julkisuuteen ja poliittikkoihin median kautta. Mikä tahansa ensisijaisesti mediaan suuntautuva aktio myöntyy siihen, että nimenomaan joillakin muilla kuin meillä itsellämme on valta asioiden muuttamiseen.

Suora toiminta täytyy erottaa myös ”moraalisesta toiminnasta”. Suora toiminta ei ole ”moraalista” protestia. Moraalisella protestilla tarkoitan protestia, jota oikeutetaan moraalisen suhteen sisältävällä viittauksella johonkin instituutioon tai sen ilmentämiin epäoikeudenmukaisuuksiin. Moraalisen protestin tavallisin muoto on jonkin tuotteen boikotointi tai kieltäytyminen osallistumasta johonkin instituutioon. Nämä toimet pyrkivät välttämään rikoskumppanuutemme sellaisten pahojen asioiden kanssa, joista olemassa olevat instituutiot ovat vastuussa. Epäilemättä tämä on moraalisesti ihailtavaa. Mutta ellei näillä toimilla itsellään ole konkreettisesti havaittavia vaikutuksia instituutioihin, joita vastaan ne iskevät, ei niitä voi pitää suoran toiminnan muotoina. Suoralla toiminnalla täytyy olla välittömiä vaikutuksia, mikä todistaa siitä, että me voimme käyttää valtaa. Suoran toiminnan ei pitäisi koskaan levätä pelkästään sen varassa, että muut omaksuvat esimerkkimme. Omalla toiminnallamme tulisi olla sellainen vaikutus, että voimme esittää sitä esimerkkinä muille siitä, kuinka he voivat muuttaa itseään koskevia asioita eivätkä pelkästään protestoida niitä vastaan. Esimerkiksi boikotit eivät siksi ole suoran toiminnan esimerkkejä. Jos vain ne, jotka organisoivat boikotin, osallistuvat siihen, se tulee jäämään miltei poikkeuksesta tehottomaksi.

Nämä erottelut ovat tietystikin hivenen liioiteltuja. Kaikkeen toimintaan kuuluu jonkinlaista vallankäyttöä. Ylipäätään ryhtymällä tavalla tai toisella toimimaan kukistamme passiivisuutemme ja kiistämme voimattomuutemme muutoksen aikaansaamisessa. Kaikki toiminta, joka ei onnistu saavuttamaan vallankumouksen mittasuhteita, jää aina jossain määrin pelkästään moraaliseksi ja symboliseksi. Pääomalla, patriarkaattilla ja valtiolla on valtaa tehdä tyhjäksi kaikki vallankumousta suppeammat ponnistuksemme. Kaikenmuotoiset protestit voidaan ehkäistä tehokkaasti, jos valtio vain päättää käyttää resurssiensa koko laajuutta autoritaariseen repressioon ja kontrolliin.

Ainoa suoran toiminnan muoto, jota valtio ei enää pysty haltuunottamaan, on vallankumouksellinen kansannousu. Tämä on juuri sitä perimmäistä suoraa toimintaa, jota anarkistien tulisi pitää varsinaisena päämääränään: vallankumousta, jossa kaikki yhteisön jäsenet organisoituvat tuhotakseen nykyisen yhteiskuntajärjestyksen ja hallitakseen vallankumouksen jälkeen yhteiskuntaa erilaisin hierarkiattomin yhteistyömuodoin ilman kapitalismia, patriarkaattia ja esivaltaa.

Johtopäätöksiä

Jos siis oletamme, ettei mikään toiminta täysin tavoita ideaaliaan, kuinka meidän tulisi arvioida potentiaalisia suoran toiminnan aktioita? Ehdottaisin, että niitä tulisi arvioida sekä esimerkkeinä, kuten tässä on niitä kuvailtu, että suhteessa anarkistisen toiminnan laajempiin kriteereihin, joita on yritetty määritellä edellä. Toisin sanoen jokaisen aktion suhteen meidän tulisi kysyä itseltämme:

- 1) missä määrin aktiomme affirmoi omaa valtaamme ja oikeutta sen käyttöön?
- 2) edistääkö se anarkian teoriaa ja käytäntöä?; ja nimenomaan, auttaako se anarkistiliikkeen rakentamisessa?

Tässä muutamia jatkokysymyksiä, joita voimme kysyä itseltämme auttaaksemme määrittelemään vastauksia noihin kysymyksiin. Ensiksikin, tuoko se muita ihmisiä mukaan toimintaan? Onko se sentyyppistä toimintaa, joka rohkaisee ihmisiä kiinnostumaan ja osallistumaan? Aktiot, jotka edellyttävät hyvin yksityiskohtaista organisaatiota tai salassapitoa, eivät todennäköisesti täytä kunnolla tätä kriteeriä. Onnistuuko se saavuttamaan määritellyt tavoitteensa? Esimerkiksi pysäyttääkö saarto työt alueella joksikin ajaksi? Menestyksekkäät aktiot ovat parasta mainosta anarkistisille metodeille. Onko aktion sisältämä politiikka ilmiselvää tai ainakin selkeästi välitettävää niille, jotka sen kohtaavat? Jos aktioidemme kohteet ovat vain hämärässä suhteessa itse asiaan, jota niiden on tarkoitus käsitellä, tai aktiviteettiemme päämäärät ovat epäselviä niille, joilla ei juuri ole ennalta tietoa asiasta, niin silloin on epätodennäköistä, että onnistuisimme vakuuttamaan muita anarkismin merkityksestä. Tästä syystä meidän tulee olla hyvin tietoisia siitä, mitä viestejä toimintamme välittävät muille ihmisille ja yrittää varmistaa se, että viestit olisivat niin asianmukaisia kuin mahdollista. Mitä seurauksia aktioista on niihin osallistuneille? Aktiot, joihin sisältyy suuri riski joutua poliisin pahoinpitelemäksi, pidätetyksi siitä seuraavine korkeine sakkoineen, tai vangituksi, voivat vähentää asianosaisten halukkuutta tai kykenevyyttä osallistua jatkossa poliittisiin aktiviteetteihin, jos jokin näistä seuraamuksista toteutuu. Poliisiväkivalta radikalisoi vain harvoja ihmisiä; suurin osa kokee sen pelkästään pelottavana. Usein tunnit, jotka menevät lakiasioden setvimiseen pidätyksen jälkeisinä kuukausina, olisi voitu käyttää paljon hedelmällisemmin muihin poliittisiin aktiviteetteihin, jos pidätys olisi ollut vältettävissä. Ja lopuksi: kuinka toiminta muuttaa siihen osallistuvien tietoisuutta? Meidän tulisi pyrkiä osallistumaan toimintaan ja aktiviteetteihin, jotka rakentavat meissä kasvavaa tietoisuutta radikaaleista yhteiskunnallisista ja poliittisista mahdollisuuksista, laajentavat taitojemme perustaa ja tekevät meistä kaikella tavoin toimintakykyisempiä ja enemmän itseemme luottavia. Toisinaan poliittisilla aktioilla voi olla muita, vähemmän toivottavia vaikutuksia aktioihin osallistuneiden tietoisuuteen. Epäonnistuneiden aktioiden jälkeen saatamme tuntea itsemme todella voimattomiksi ja katke-roituneiksi. Aktiot, jotka ovat luonteeltaan hyvin aggressiivisia, erilaisiin vastakkainasetteluihin pyrkiviä tai potentiaalisesti väkivaltaisista, voivat synnyttää osallistujissa sellaista vihamielisyyttä ja aggressiota, joka saattaa haitata kykyä toimia luovasti toisenlaisissa poliittisissa tilanteissa.

Arvioimalla poliittisia toimiamme näiden kriteerien valossa ja esittämällä näitä ja tämän tyyppisiä kysymyksiä uskon, että voimme varmistua siitä, että aktioillamme on suurimmat mahdol-

lisuudet saavuttaa päämäärämme ja osoittaa näin anarkististen metodien ylivoimaisuus poliittisessa toiminnassa.

Joitakin seurauksia

Anarkistit ja poliisi

Aktivistien ja mielenosoittajien suhde poliisiin on kiistelty aihe australialaisessa aktivistipoliitikassa. Tässä en voi kovin yksityiskohtaisesti käsitellä erilaisten suhtautumistapojen politiikkaa. Mutta joidenkin tässä kirjoituksessa käsittelemieni aiheiden lyhyt tarkastelu voi uskoakseni viedä keskustelua eteenpäin sulkemalla pois muutamia mahdollisia (huonoja) vastauksia kysymykseen, kuinka meidän tulisi poliisia kohdella.

Ensimmäisenä seurauksena suoran toiminnan politiikasta suhteessamme poliisiin on se, että aina kun vain on mahdollista, meidän tulisi olla piittaamatta poliisin auktoriteetista. Suora toiminta on toimintaa, joka tunnustaa oman valtamme ja oikeuden sen käyttöön. Siinä määrin kun tunnustamme poliisin auktoriteetin ja tottelemme heidän määräyksiään, samassa mitassa teemme tyhjäksi oman oikeutemme ja valtamme toimia haluamallamme tavalla. Niinpä suoran toiminnan olemukseen kuuluu oleellisesti se, ettemme tunnusta valtion edustajien oikeutta rajoittaa millään tavoin toimiamme. Voimme tietenkin taktisista syistä joutua myöntämään tiettyjä seurauksia, joita lain huomiotta jättämisellä saattaa olla. Ehkä meidän joskus täytyy jopa neuvotella poliisin kanssa, jotta voisimme minimoida nuo seuraukset. Mutta tärkeää silloinkin on, että siten menetellessämme pidämme mielessämme, että vaikka poliisilla onkin keinot niin tehdä, heillä ei ole mitään oikeutta rajoittaa meidän toimintavapauttamme.

Olennaista tässäkin on keskustella siitä täysin välttämättömästä poliittisesta analyysistä, joka koskee päämääriemme ja keinojemme välistä suhdetta. Suhtauduttiinpa sitten poliisiin millä strategialla tahansa, täytyy ottaa huomioon poliisin rooli poliittisena voimana ja viime kädessä luokkavoimana. Poliisivoimat ovat olemassa puolustaakseen status quota ja hallitsevan luokan intressejä. Yksittäisellä rivipoliisilla voi ajoittain olla vaikeuksiakin toimia siten, mutta tiukan paikan tullen ja viime kädessä se on heidän tehtävänsä. Poliisi, joka ei tottele valtion määräyksiä, ei kauan ole poliisi. Sen takia anarkisteille poliisi ei yksilöinä vaan instituutiona edustaa vihollista. Poliisit ovat olemassa puolustaakseen kaikkea sitä, jonka me haluaisimme tuhota. Suojellessaan yksityisomaisuutta ja valtiota poliisilla on tukenaan valtion asevoimat. Poliisin taakse järjestäytynyt armeija on kuten lukuisat historian esimerkit hyvin osoittavat valmis puuttumaan tilanteeseen ja palauttamaan ”järjestyksen”, jos kansalaisliikehdintä käy liian kurittomaksi ja siviiliväestö alkaa niskoitella.

Heti, kun tunnistamme poliisin poliittiseksi instituutioksi ja sen jäsenet sen takia meihin välttämättömästi tietyssä poliittisessa suhteessa oleviksi, muutaman asian merkitys kirkastuu. Ensiksikin kaikki yritykset voittaa poliisi puolellemme, henkilö henkilöltä, ovat tuomittuja epäonnistumaan. Voimme ”onnistua” yhteistyössä poliisin kanssa vain ja ainoastaan niin kauan kuin emme kykene tuottamaan vallankumouksellista tilannetta todellista yhteiskuntajärjestyksen kumousuhkaa. Heti kun toimintamme alkaa uhata valtion intressejä tai hallitsevan luokan voitoja, poliisi ryhtyy pidättämään/hajottamaan/hakkaamaan meitä yhtä varmasti kuin yö seuraa päivää. Tietysti jälleen yksittäisen poliisin käyttöön vaikuttavat hänen vakaumuksensa, mutta,

kuten äsken asian muotoilin, tämä ei muuta miksikään heidän poliittista suhdettaan meihin ja sitä, että he väistämättä toimivat meitä vastaan. Se on heidän ammattinsa, ja jos he kieltäytyvät, he (lopulta) menettävät sen. Lempeä poliisi ei pysy poliisina pitkään. Yritykset voittaa poliisi puolellemme voivat onnistua joidenkin yksilöiden suhteen, mutta vain sillä seurauksella, että he lakkaavat olemasta poliisivoimien jäseniä. Emme koskaan kykene voittamaan poliisi-instituutiota poliittisena voimana puolellemme silloin, kun sillä olisi todella merkitystä.

Toiseksi se tosiasia, että poliisia viime kädessä tukee valtion asevoimat, määrää sen, että jokainen yritys vastustaa tai kukistaa poliisi väkivallan avulla tulee lopulta päättymään tappioomme. Silloin, kun valtio ja hallitseva luokka ovat poliittisesti turvassa ja onnistuvat ylläpitämään väestön enemmistön passiivisuutta, he pystyvät kukistamaan jokaisen yrityksen, jossa heitä vastaan noustaankin väkivaltaisilla keinoin. Valtiolla on enemmän repressiivistä voimaa komennossaan kuin mitä me koskaan voimme toivoa kykenevämme hallitsemaan. Tämä ei silti voi kohdaltamme merkitä pasifistista asennoitumista. Meillä on kaikki oikeus puolellemme käyttää voimaa yrityksessämme vastustaa valtion väkivaltaa. Ja silloin, kun jokin tietty valtiota vastaan suunnattu väkivallan teko saavuttaa tärkeän taktisen tavoitteen – ilman, että se synnyttää halvaannuttavaa repressiota tai katastrofaalista poliittista takaiskua – olemme oikeutettuja sen tekemään. Mutta poliittisena strategiana aikana, jolloin vallankumous ei ole välittömässä näköpiirissä, yritykset kukistaa valtio voimakeinoin ovat tappioon tuomittuja.

Anarkistipolitiikan suhde poliisivoimiin alkaa siten tietoisesta vihamielisyydestä heitä kohtaan instituutiona. Tätä jossain määrin hillitsee tietoisuus kanssakäymisen taktisista realiteeteista. Poliisin tunnistaminen luokkaviholliseksi on jo itsessään tärkeä askel poliittisessa tietoisuudessa. Tämä ei kuitenkaan merkitse sen kieltämistä, etteikö monia taktisia etuja saattaisi seurata siitä, ettemme ilman hyvää syytä pyri antagonistisiin konfrontaatioihin poliisin kanssa. Turha antagonismi on varmin tapa taata ikävyyksiä protestoijille. Siksi konfrontaatioita ei tulisi koskaan tehdä tarpeettomasti. Mutta huolehtiessamme siitä, ettemme tarpeettomasti luo turhia ikävyyksiä itsellemme, meidän tulee pitää mielessämme se tosiasia, että väkivallan ja yhteentörmäysten perimmäinen lähde on poliisissa itsessään, poliisi-instituution luonteessa ja tehtävässä puolustaa epäoikeudenmukaista – ja läpikotaisin väkivaltaista – yhteiskuntajärjestystä.

Anarkistit ja media

Toinen tärkeä politiikan alue, jolle suoran toiminnan esitelmälläni on tärkeitä käytännön seurauksia, on mielenosoittajien suhde mediaan. Tämä on aihe, joka usein synnyttää kiihkeitä väitelyitä aktivistiryhmissä ja jolla voi olla merkittävä vaikutus niiden politiikkaan. Tässäkin suoran toiminnan politiikan tarkastelu sallii meidän edetä kohti tämän kysymyksen ratkaisemista.

Kuten aiemmin totesin, mikä tahansa mielenosoitus, jossa mielenosoittajat toimivat pelkäänsä median huomion saamiseksi tai – kuten itse asiassa usein tapahtuu – ovat toimissaan jopa median ohjaamia, ei kuulu lainkaan suoran toiminnan piiriin. Tällaiset mediatempot eivät pyri käymään käsiksi itse ongelmiin, joita tuovat esille, vaan sen sijaan suuntautuvat saamaan muita ihmisiä ja tahoja (usein hallitusta) ratkaisemaan niitä. Niin kauan kuin olemme kiinnostuneet suoran toiminnan harjoittamisesta, meidän tulisi hylätä tällainen yhteistyö median kanssa. Meidän ei pitäisi koskaan ”esittää” kameroille tai toimittajille. Koska kuitenkin tärkeä kriteeri onnistuneelle anarkistiselle toiminnalle on tavoittaa muita ihmisiä ja vakuuttaa heidät anarkististen käytäntöjen tehokkuudesta, emme voi täysin laiminlyödä mediaa. Surullista vain on, että

niin monien ihmisten ainoa yhteys omassa ympäristössä tapahtuviin poliittisiin tapahtumiin on television tai sanomalehtien välittämää.

Näistä kahdesta tosiasiasta syntyvät uskoakseni peruslähtökohdat anarkistiselle suhtautumiselle mediaan. Anarkistien ei pitäisi sen paremmin laiminlyödä mediaa kuin esittääkään sille. Sen sijaan meidän tulisi pysyä uskollisina omalle politiikallamme ja pyrkiä saavuttamaan omat tavoitteemme omien ponnistelujemme kautta. Samalla, kun niin teemme, voimme pitää tervehdettuna saamaamme mediahuomiota, joka saattaa levittää uutisia toimistamme ja siten auttaa anarkistiliikkeen rakentamisessa. Kun teemme yhteistyötä median kanssa, meidän tulisi tehdä sitä syyllistymättä kompromisseihin oman politiikkamme lahjomattomuuden suhteen ja olematta vääristelemättä itseämme tai sanomaamme. Heti, kun teemme kompromisseja politiikassamme mediahuomion vuoksi, emme enää ilmennä anarkististen metodien etuja.

Suoran toiminnan etujen tulisi rohkaista meitä käyttämään mahdollisimman tehokkaasti hyödyksi omia tiedotusvälineitämme ja yhteisömediaa yrittäessämme tavoittaa muita ihmisiä. Sen sijaan, että odottaisimme kapitalistisen lehdistön välittävän viestejämme ja sanomaamme kansalaisille, meidän tulisi tehdä se itse. Yhteisösanomalehdet, -radio ja -televisio ovat jo itsessään suoran toiminnan esimerkkejä median alueella.

Lopuksi

Tämä esitelmä on käsitellyt ja kannattanut laajemmissa yhteyksissään nähtyä suoran toiminnan politiikkaa, joka siis pitää sisällään anarkistipolitiikan päämäärät. Suoralla toiminnalla on monia hyviä puolia, joista vähin ei liene se, että se jo itsessään on anarkiaa. Mutta suora toiminta ei ole ainoa varteenotettava poliittisen toiminnan muoto. Anarkistien tulisi säilyttää avoimuutensa muillekin mahdollisuuksille, joita poliittisten menetelmien koko kirjo pitää sisällään. Mikä hyvänsä politiikan muoto, joka saa ihmisiä sitoutumaan toimintaan ja muuttaa heidän tietoisuuttaan edistyksellisellä tavalla, voi olla hyödyllinen taistelussa anarkistiliikkeen rakentamiseksi ja vallankumouksen ja anarkian luomiseksi. Siitä, mitkä erityiset poliittiset liikkeet ja menetelmät ansaitsevat tukemme, voidaan päättää vain hyvin teoretisoidun, tietoisesti anarkistisen politiikan kehityksessä. Esitelmäni tarkoitus oli olla omalta pieneltä osaltaan edistämässä tällaisen kehityksen luomisen projektia.

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Rob Sparrow
Anarkistinen politiikka & suora toiminta

Haettu 23.7.2012 osoitteesta: <http://takku.net/article.php/20060701194353169>

Rob Sparrow: Anarchist Politics & Direct Action

(<http://www.spunk.org/texts/intro/sp001641.html>) Teoksesta Ahonen, Timo ym. (toim.): Väärin ajateltua: anarkistisia puheenvuoroja herruudettomasta yhteiskunnasta. s. 163-175. Jyväskylä: Kampus Kustannus, 2001.

fi.theanarchistlibrary.org